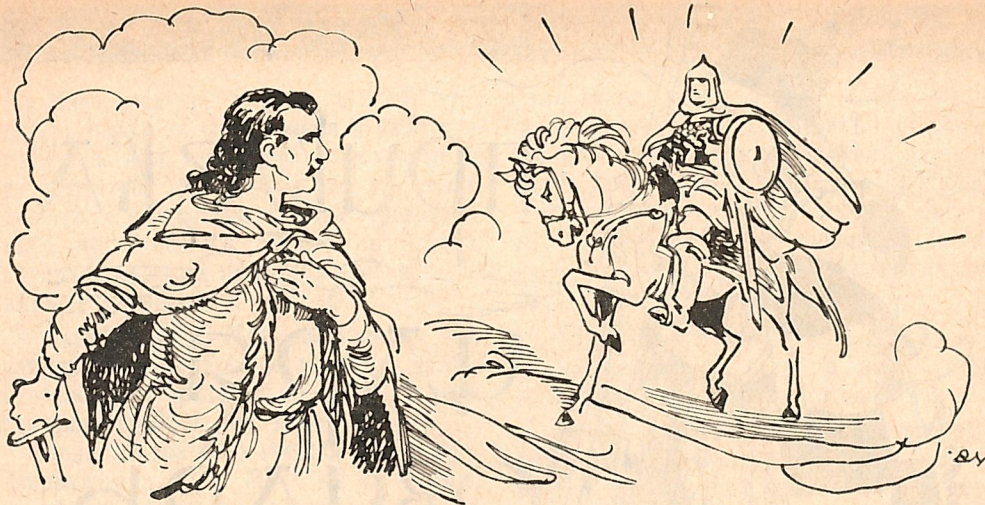

— Ами че какво ще сж, ако не сж овце?

— Какъ какво? Канари сж.

— Сега сж канари, — отвърща дѣдо Стоимень, — ала по-рано сж били овце. Слушай да ти разкажа!

Той пухва нѣколко пжти съ луличката си.

— „Било преди много години. . . Може да има и хиляда години отъ тогава. Кой знае? Лоши години били тѣ! Откъмъ изгрѣвъ слънце се появили черни татари и грозни арапи. Като скакалци налетѣли надъ българската земя и де каквото срещнѣли убивали, грабили, пожарили. . . Ти знаешъ ли, сине, какво нѣщо е робията? Питай ме мене!“

Пакъ запухтява луличката.

— „Тогава България си имала царь, ала той билъ болничавъ, та не можелъ да води войницитѣ си на бой съ чернитѣ татари и грознитѣ арапи. Па и боляритѣ му не били сговорни. Намѣсто да се хванатъ здраво за мечоветѣ си, тѣ се карали и биели помежду си. Намѣсто да прогонятъ разбойницитѣ, тѣ сами ги викали за съюзници, та съ тѣхна помощъ да се надвиватъ едни други.

— „Най-много страдалъ народътъ — сиромашкиятъ народъ. Боляритѣ живѣяли въ каменни кули, които нито огънь ги изгарялъ, нито мечъ ги поразявалъ. А

народътъ, дето живѣялъ по села и градища — тежко му и горко! Страдали търговци, занаятчи, замедѣлци и овчари.

„Имало по него време единъ овчарь. Казвалъ се Ивайло Бърдоквата. Тука нѣкжде му била кошарата съ две хиляди брави. Ивайло билъ силенъ и безстрашенъ. Съ една ржка можелъ да превие шесть годишна бука като обрачъ. Когато татаритѣ почнали да нападатъ България, Ивайло си поржчалъ тежкъ боздуганъ, остра сабя и дълго копие. Веднажъ и до неговото стадо достигнали грабители, ала той ги прогонилъ.

„Като се научили за това други овчари, взели да се събиратъ около неговата кошара, та да ги закриля съ силата си. Но не било току-така лесно. Тогава Ивайло се помолил на Бога и на овчарския закрилникъ свети Георги: — Божке-ле, свети Георге-ле! Покажете милость къмъ майчица България! Дайте ми сила да прогоня де шо сж черни татари и грозни арапи. Тѣ сж безвѣрници и мжчител. Нека ги проваля въ дънъ земя, за ваша слава!

„Вечеръта на Ивайла му се присънило, че самъ свети Георги слиза отъ небето на бѣлъ конь и му казва: „Овчарь Ивайло, дойде краятъ на народната мжка. Събери отборъ дружина, хвърлете дълги криваци, вземете остри маждраци!“